

Zaak C-174/22

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

8 maart 2022

Verwijzende rechter:

Varhoven kasatsionen sad (Bulgarije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

25 februari 2022

Verzoeker tot cassatie:

EV

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

De procedure is bij cassatieberoep van verdachte EV tegen beslissing nr. 57/05-08-2021 van de rechter in tweede aanleg Varna (Bulgarije) ingeleid.

Met de beslissing waartegen het cassatieberoep is ingesteld, heeft de rechter in tweede aanleg vonnis nr. 22/22-03-2021 van de regionale rechter Varna bevestigd, waarbij EV eraan schuldig was bevonden op 21 december 2018 in Varna, zonder correcte vergunning, in het bezit te zijn geweest van drugsprecursoren, te weten twee liter toluen ter waarde van 24 BGN, een vloeistof voor de vervaardiging van zeer gevaarlijke verdovende middelen (methamfetamine), en 11,18 gram rode fosfor ter waarde van 2,79 BGN, met een totale waarde van 26,79 BGN, met het oogmerk deze te verspreiden, en waarbij EV om die reden op grond van artikel 354a, lid 1, tweede volzin, juncto artikel 58a, lid 1, en artikel 54 Nakazatelen kodeks (wetboek van strafrecht; hierna: „NK”) tot een gevangenisstraf van twee jaar in eerste instantie overeenkomstig de algemene regeling voor het gevangeniswezen en een geldboete ter hoogte van 20 000 BGN was veroordeeld.

Voorwerp en rechtsgrondslag van het verzoek om een prejudiciële beslissing

Het verzoek om een prejudiciële beslissing is ingediend krachtens artikel 267, lid 1, onder b), VWEU.

Prejudiciële vraag

Staan de bepalingen van verordening (EG) nr. 273/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004, die invulling geven aan de blanketnorm van artikel 354a van de Nakazatelen kodeks (wetboek van strafrecht) juncto artikel 3, lid 4, van de Zakon za kontrol varhu narkotichnite veshtestva i prekursorite (wet inzake de controle op verdovende middelen en drugsprecursoren), toe dat een persoon schuldig wordt bevonden aan het bezit van een stof van categorie 3 van bijlage I, te weten twee liter toluene?

Internationaal recht

Verdrag van de Verenigde Naties tegen de sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen, artikel 3

Toepasselijke bepalingen en rechtspraak van de Europese Unie

Verordening (EG) nr. 273/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 inzake drugsprecursoren, artikel 2, artikel 3, leden 2 en 6, artikel 8 en bijlage I (hierna: „verordening nr. 273/2004”)

Bulgaars recht

Nakazatelen kodeks (wetboek van strafrecht; hierna: „NK”), artikel 354a

Zakon za kontrol varhu narkotichnite veshtestva i prekursorite (wet betreffende de controle op verdovende middelen en drugsprecursoren; hierna: „ZKNVP”), artikelen 1, 3 en 18a, aanvullende bepalingen § 1, punt 14

Naredba N° 1 za kontrol na prekursorite na narkotichnite veshtestva (verordening nr. 1 inzake de controle op drugsprecursoren) van 18 april 2008, artikelen 1, 11 en 18, bijlage nr. 1 (hierna: „verordening nr. 1”)

Korte uiteenzetting van de feiten en van de procedure

- 1 Op 21 december 2018 hebben drie agenten van de regionale politie Varna drie personen opgemerkt die duidelijk verontrust waren door de aanwezigheid van de politie. Daarop is hun identiteit geverifieerd en is vastgesteld dat het om de verdachte EV en twee van zijn kennissen ging, die later tijdens de procedure als

getuigen zijn opgetreden. Op de vraag of zij in het bezit van drugs of andere verboden stoffen waren, hebben de getuigen ontkennend geantwoord. Tijdens het gesprek heeft de verdachte verklaard dat hij twee flessen tolueen bij zich had. Hij heeft zijn tas geopend waarin een digitale weegschaal en een zakje van polyethyleen met een rode poederachtige stof zaten; volgens EV ging het hierbij om rode fosfor. De verdachte heeft de beschreven voorwerpen vrijwillig overhandigd en verklaard dat hij de rode fosfor op een website voor e-commerce en het tolueen in een winkel had gekocht en dat de stoffen ingrediënten waren voor de vervaardiging van „Pico” (methamfetamine). De politieagenten hebben de verdachte naar het politiebureau gebracht. In het proces-verbaal over de vrijwillige overdracht heeft EV zelf op schrift gesteld dat hij de voorwerpen naar een kennis had willen brengen die hem er de aankoopprijs voor zou betalen.

- 2 Uit de resultaten van de fysisch-chemische analyse is gebleken dat de voorwerpen nr. 1 en nr. 2 (kleurloze heldere vloeistoffen met een totaal volume van 2 000 ml) tolueen zijn; voorwerp nr. 3 (een paarse stof met een nettogewicht van 11,64 g) is rode fosfor; voorwerp nr. 4 (een grijze digitale weegschaal) vertoont sporen van methamfetamine.
- 3 Op basis van de resultaten van de verrichte onderzoeken zijn de deskundigen tot de conclusie gekomen dat de voorwerpen kunnen worden gebruikt als precursoren in een proces voor de synthese van het verdovende middel methamfetamine, volgens de zogeheten efedrine-/pseudo-efedrine-reductiemethode door verhitting in de aanwezigheid van waterstofjodide.
- 4 De precursor is efedrine/pseudo-efedrine, die meestal wordt verkregen door extractie (zuivering) uit farmaceutische vormen (capsules, tabletten, ampullen). In het stadium van de reductie van de precursor efedrine/pseudo-efedrine tot methamfetamine wordt gebruik gemaakt van waterstofjodide, dat wordt verkregen door toevoeging van een geprepareerde oplossing van rode fosfor (voorwerp nr. 3) en jood in aanwezigheid van fosforzuur, gemengd in een waterig medium. Door de reactie van efedrine/pseudo-efedrine met waterstofjodide ontstaat de methamfetamine-base. Het proces wordt uitgevoerd door verhitting op een kooktoestel in een glazen bol, die van een refluxkoeler en/of thermometer kan zijn voorzien. Om de verkregen methamfetamine te extraheren, wordt natronloog aan het reactiemengsel toegevoegd en worden oplosmiddelen gebruikt die tolueen bevatten (voorwerpen nr. 1 en nr. 2); voor de zuivering van de methamfetamine worden onder meer aceton, ether en isopropanol gebruikt. Het eindproduct, in de vorm van hydrochloride of sulfaat, ontstaat bij de synthese in de vorm van een base; na behandeling met zwavelzuur of zoutzuur wordt het van het mengsel gescheiden en gedroogd, en kristalliseert het.
- 5 Volgens de bevindingen in het deskundigenrapport is de waarde van de aangetroffen stoffen in totaal 26,795 BGN, waarbij de waarde van de twee flessen tolueen 24,00 BGN en de waarde van 11,18 g rode fosfor 2,795 BGN bedraagt.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 6 De verdachte en zijn advocaten betogen dat de handeling geen strafbaar feit in de zin van artikel 354a lid 1, tweede volzin, NK oplevert aangezien de twee stoffen die bij de politiecontrole in het bezit van verdachte zijn aangetroffen, een legaal gebruik kennen en in het dagelijks leven veel voorkomen. Ter ondersteuning van het verweer dat de handeling niet voldoet aan de voorwaarden van het strafbaar feit, beroepen de advocaten zich op verordening nr. 273/2004 en wijzen zij erop dat de stof tolueen in categorie 3 van bijlage I is opgenomen en dat noch een vergunning in de zin van artikel 3, lid 2, van de verordening noch een registratie in de zin van artikel 3, lid 6, van de verordening voor het bezit ervan vereist is.
- 7 De aanklager is het daar niet mee eens; volgens hem is het door de verdediging gevoerde verweer niet overtuigend.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 8 Teneinde aan de vereisten van artikel 3, lid 1, onder a), punt iv), en onder c), punt ii), van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen de sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen te voldoen, stelt het wetboek van strafrecht van de Republiek Bulgarije verschillende handelingen strafbaar waaraan stoffen te pas komen die als precursoren bij de vervaardiging van drugs kunnen dienen. In de door de wetgever gekozen benadering om in één enkele bepaling – artikel 354a, lid 1, NK – twee misdrijven te regelen die alleen naar hun voorwerp van elkaar verschillen, komen ook de bijzondere kenmerken van het misdrijf waarvan het voorwerp drugsprecursoren zijn, tot uiting.
- 9 Ten eerste is artikel 354a, lid 1, tweede volzin, NK een blanketnorm en kan de handeling slechts een strafbaar feit opleveren indien de inhoud ervan wordt ingevuld door de bepalingen van de ZKNVP en de ter uitvoering daarvan vastgestelde regelingen. De verwijzing naar deze bepalingen heeft betrekking op twee aspecten: a) de stoffen die precursoren zijn, en b) de procedure en de grondslagen voor het verlenen van een vergunning voor het verrichten van activiteiten in verband met dergelijke stoffen.
- 10 De bijzondere wet ZKNVP geeft in artikel 1, punt 3, uitvoering aan de vereisten van verordening nr. 273/2004 en verordening (EG) nr. 111/2005 van de Raad houdende voorschriften voor het toezicht op de handel tussen de Gemeenschap en derde landen in drugsprecursoren.
- 11 Ter uitvoering van de wet is verordening nr. 1 van 18 april 2008 betreffende de controle op drugsprecursoren uitgevaardigd. In bijlage 1 bij die verordening worden de stoffen die als precursoren kunnen worden gebruikt, in drie categorieën ingedeeld, in overeenstemming met de indeling in de twee communautaire verordeningen.

- 12 Deze overwegingen betreffende de noodzaak om invulling te geven aan artikel 354a, lid 1, tweede volzin, NK, en de materiële werkingssfeer van de ZKNVP met betrekking tot drugsprecursoren rechtvaardigen ook de toepassing van het Unierecht op de situatie die in het hoofdgeding aan de orde is.
- 13 Het tweede bijzondere kenmerk van het misdrijf als bedoeld in artikel 354a, lid 1, tweede volzin, NK, is dat er slechts sprake is van een misdrijf als de betrokkene de precursoren zonder correcte vergunning vervaardigt, verwerkt, koopt, in bezit heeft of verspreidt. Met uitzondering van de gevallen van zogeheten zeer gevaarlijke verdovende middelen, waarvan het verbod uit de wet zelf voortvloeit, wordt in alle andere gevallen, ook wanneer het gaat om het bezit van precursoren die voor de vervaardiging van verdovende middelen bestemd zijn, onder een correcte vergunning een handeling van een overheidsinstantie verstaan waarbij de houder toestemming krijgt om de betrokken stoffen legaal te vervaardigen, te verwerken, te kopen, in bezit te hebben of te verspreiden voor medische, wetenschappelijke of onderzoeksdoeleinden. Indien er geen sprake is van een dergelijke handeling, is aan het objectieve bestanddeel van het strafbare feit „zonder correcte vergunning” voldaan.
- 14 Een deel van het voorwerp van het strafbare feit in het hoofdgeding, twee liter tolueen, valt onder categorie 3 van bijlage 1 bij verordening nr. 1 en onder dezelfde categorie van verordening nr. 273/2004. Voor het verrichten van activiteiten in verband met stoffen van deze categorie en met name het in bezit hebben van dergelijke stoffen is niet bepaald dat een vergunning of registratie vereist is, ongeacht de vraag of de verdachte als een marktdeelnemer in de zin van artikel 2, onder d), van verordening nr. 273/2004 wordt beschouwd (voor zover hem ten laste wordt gelegd dat de strafbaar gestelde stoffen bestemd waren om te worden doorverkocht) dan wel als een gebruiker in de zin van artikel 2, onder h), van die verordening (voor zover EV het bezit van een in de lijst geregistreerde stof ten laste wordt gelegd). In de nationale rechtspraak met betrekking tot de stoffen van de eerste twee categorieën van bijlage 1 is weliswaar vastgesteld dat de activiteit zonder correcte vergunning wordt verricht, indien er geen op grond van de ZKNVP en verordening nr. 1 vereiste vergunningen (voor stoffen van categorie 1) of registraties (voor stoffen van categorie 2) bestaan, maar wijzen de nationale rechters er met betrekking tot de stoffen van categorie 3 slechts op dat het hierbij om stoffen gaat die krachtens verordening nr. 273/2004 aan controle zijn onderworpen, zonder te preciseren aan welke inhoudelijke vereisten de activiteiten met stoffen van categorie 3 moeten voldoen, en of een specifieke handeling van een overheidsinstantie voor de verwerving, het bezit en het gebruik ervan vereist is. Enkel in de te toetsen beslissing, die het voorwerp van het hoofdgeding is, wordt het ontbreken van een correcte vergunning als objectief bestanddeel van het strafbare feit in de zin van artikel 354a, lid 1, tweede volzin, NK door het doel van de stof – de vervaardiging van verdovende middelen – gerechtvaardigd.
- 15 De verwijzende rechter is van oordeel dat, gelet op de duur van de strafprocedure (deze is op 11 maart 2019 ingeleid en de akte van tenlastelegging is op 24 februari

2021 bij de regionale rechter Varna ingediend) aan de vereisten van artikel 107 van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Unie is voldaan. Bovendien is de verdachte EV gedurende een langere periode, van 22 januari 2021 tot en met 25 januari 2022, in voorlopige hechtenis genomen. Het is in het belang van de verdachte dat de kwestie van zijn strafrechtelijke aansprakelijkheid snel wordt opgelost.

WERKDOCUMENT